

УДК 37.013-056.45(477.52/.6) "19/20"

БАНКИ ДАНИХ «ОБДАРОВАНІСТЬ» У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПІДТРИМЦІ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ

М. М. Кабанець

ORCID 0000-0002-7961-8350

Розробка перших регіональних програм розвитку обдарованості у Донецькій та Луганській областях актуалізувала потребу упорядкування та систематизації даних щодо закладів освіти, які опікуються обдарованими дітьми, успішного досвіду педагогічної підтримки обдарованих дітей та молоді, а також збору даних про обдарованих дітей з метою удосконалення роботи з ними, їх фінансової та матеріальної підтримки та заохочення, а також формування «олімпійського» резерву міст, районів та області.

Стаття висвітлює організацію та процедури збору даних про обдарованих дітей на рівні закладу освіти, міста, району та області. Відповідно до регіональних програм розвитку освіти та розвитку обдарованості та положень про банк даних обдаровані діти розподіляються на декілька категорій за видами обдарованості: інтелектуальною, практично-перетворювальною, художньо-естетичною, психомоторною та комунікативно-організаторською.

Розглянуто динаміку змін наповненості обласного банку «Обдарованість», а також доповнення та нові категорії обдарованих дітей, запропоновані регіональними програмами 2010 та 2017 років.

Висвітлено успішний досвід творчого використання банків даних обдарованих дітей навчальними закладами східноукраїнського регіону: Маріупольського міського ліцею, Краматорської української гімназії, Северодонецького багатопрофільного ліцею. Зібрані дані про обдарованих дітей у різних формах застосовуються з метою підвищення статусу, покращення іміджу навчального закладу та як мотиваційний фактор для учнів.

За результатами внесення учнів у банк «Обдарованість» Донецький і Луганський інститути післядипломної педагогічної освіти публікують видання з інформацією про обдарованих дітей, їх досягнення та наставників.

Ключові слова: обдарованість, обдаровані школярі, банк даних обдарованих дітей, педагогічна підтримка обдарованих.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. У Донецькій та Луганській областях, які становлять східноукраїнський регіон, склалася ефективна система педагогічної підтримки обдарованих дітей та молоді. Вона почала своє становлення та розвиток з набуттям Україною незалежності, пережила кризу з початком збройного конфлікту на сході України і успішно відновилася. Протягом більш ніж чверті століття система, яка є відкритою, змінювалася, удосконалювалася. Її ефективність доведена результативністю школярів області у інтелектуальних, творчих та спортивних змаганнях на всеукраїнському та міжнародному рівнях, а також здатністю системи успішно долати кризові явища, спричинені зовнішніми обставинами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Педагогічну підтримку обдарованих дітей та молоді досліджують багато зарубіжних та вітчизняних вчених у галузі педагогіки та психології обдарованості, серед них: В. Алфімов, О. Антонова, Д. Богоявленська, О. Бочарова, О. Газман, В. Моляко, А. Мудрик, О. Музика, Дж. Рензуллі, П. Тадеєв, В. Тесленко, Дж. Фрімен та багато інших. Учені розробляють умови ефективності педагогічної підтримки, складові підтримки, досліджують досвід зарубіжних країн у забезпеченні педагогічної підтримки, визначають напрями підтримки, її зміст, пропонують шляхи створення сприятливих умов для розвитку креативності досліджували.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проблеми пошуку та ідентифікації обдарованих дітей та молоді досить широко висвітлені у працях науковців, втім, позитивний досвід східноукраїнських освітян щодо створення банків даних обдарованих дітей за результатами діагностики та іншими критеріями, а також творче використання таких даних залишилися поза увагою дослідників.

Метою статті є висвітлення досвіду освітян східноукраїнського регіону у створенні банків «Обдарованість», починаючи зі шкільного рівня, закінчуючи обласним рівнем та розкриття можливостей його творчого використання у закладах освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Становлення системи педагогічної підтримки обдарованих дітей та молоді у східноукраїнському регіоні почалося на початку 1990-х років зі створення першого ліцею для обдарованих дітей при Донецькому національному університеті, розробки обласної програми розвитку обдарованості в середині 1990-х років та

створення розгалуженої мережі територіальних відділень Малої академії наук України, лідером чого була Луганська область.

З появою першої обласної програми «Обдаровані діти» у Донецькій області (Кабанець, 2014а) робота з педагогічної підтримки здібних дітей стала більш цілеспрямованою, що уможливило створення цілісної системи підтримки обдарованої молоді, яка охоплювала усі ланки системи обласної системи освіти: заклади дошкільної, середньої, позашкільної, вищої освіти, міські навчально-методичні центри, міські та районні методичні кабінети, інститути післядипломної педагогічної освіти, відділи та управління освіти та науки.

Перша програма містила в собі три складові: «Інтелектуальний потенціал Донеччини», «Відродження духовності Донецького краю», «Здорове покоління Донбасу» і описувала заходи, починаючи з пошуку, ідентифікації та діагностики обдарованості, створення банку даних «Обдарованість», підтримки, навчання та виховання здібних дітей, закінчуючи організацією та проведенням учнівських предметних олімпіад та інтелектуальних, творчих та інших конкурсів. Програма дозволяла скоординувати взаємодію установ різних рівнів та визначити функції кожної з них.

З появою обласних програм розвитку обдарованості з'явилася необхідність створити банки обдарованих дітей, що б упорядкувало систему їх пошуку та відбору. Таку роботу координували обласні інститути післядипломної педагогічної освіти та міські навчально-методичні центри або міські та районні методичні кабінети. Упорядкуванню роботи також сприяло розширення мережі територіальних відділень Малої академії наук України, які потребували щорічного оновлення вихованців та намагалися залучити до своєї діяльності здібних дітей.

Згідно з регіональними програмами розвитку обдарованості (Кабанець, 2014а, 2014б), почали створювати банки даних обдарованих дітей та вчителів, які їх підготували до участі у інтелектуальних або спортивних змаганнях, творчих конкурсах. Банки «Обдарованість» були започатковані для збору, систематизації, ведення обліку та зберігання інформації про дітей шкільного віку міста, району та області, які стали учасниками, призерами та переможцями інтелектуальних, творчих або спортивних змагань, турнірів, конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт Малої академії наук, науково-практичних конференцій міського, обласного, всеукраїнського або міжнародного рівня, а також учнів, які мають відмінні результати в академічній діяльності, або досягнення в творчості, технічній творчості, спорті, або виявили лідерську обдарованість в громадській та соціальній діяльності. До банку «Обдарованість»

заносилася інформація і про наставників, які підготували переможців та призерів змагань та конкурсів.

Банки створювалися з метою упорядкування системи обліку обдарованих школярів, систематизації даних про них, збереження інформації про дітей та їх досягнення, надання інформації органам влади щодо досягнення дітей та їх наставників, а також поліпшення роботи з обдарованими дітьми регіону.

Масштабна та постійна робота зі збору інформації до банку даних «Обдарованість» була налагоджена в Донецькій області на початку 2000-х років, а точніше протягом 2001-2005 років в рамках реалізації обласної програми «Обдаровані діти». У 2005 році обласний банк «Обдарованість» нараховував 750 дітей.

За даними міст та районів області, кожного року база даних банку збільшувалася. Наприклад, у Горлівському міському банку даних протягом 2001-2005 років за результатами реалізації програм «Інтелектуальний потенціал Донеччини», «Відродження духовності Донецького краю» та «Здорове покоління Донбасу», які були складовими програми «Обдаровані діти», чисельність дітей змінювалася наступним чином: 2003-2004 навчальний рік – 57 осіб, 2004-2005 навчальний рік – 149 осіб, 2005-2006 навчальний рік – 182 особи, 2006-2007 навчальний рік – 291 особа.

Ця тенденція простежувалася і на обласному рівні. Загалом до банків обдарованих дітей усіх рівнів у 2005 році було занесено понад 10 тисяч осіб, у 2007 році загальний банк обдарованих дітей Донецької області нараховував 15 тисяч осіб. У 2012 році банк містив 27,3 тисяч осіб та 11,8 тисяч наставників обдарованих дітей.

Створення бази даних обдарованих дітей та розробка відповідного положення сприяли упорядкуванню системи пошуку та ідентифікації здібних дітей. У положенні вказувалося, що діагностика обдарованості має здійснюватися комплексно, враховувати результати спостереження батьків, вчителів, психологів та відбуватися за методиками, рекомендованими Всеукраїнським науково-методичним центром практичної психології, відповідним обласним центром. Діагностику рекомендувалося проводити тричі – при вступі дитини до школи, на початку навчання у основній школі (4-5 клас) та при переході дитини до старшої школи (8-9 клас).

Відповідно до регіональних програм розвитку освіти та розвитку обдарованості та положення про банк даних (Кабанець, 2014а) банк даних упорядковувався за наступними видами обдарованості:

- інтелектуальна (школярі, що мають відмінні результати навчання зі шкільних предметів, а також досягли успіху у науково-дослідницькій роботі);

- практично-перетворювальна (учні, які виявили здібності та отримали визнання на заходах різного рівня у винахідництві, раціоналізаторській діяльності, технічному, авіа-, судо-, автотворенні тощо);

- художньо-естетична (творчо обдаровані діти, що вибороли призові місця на творчих конкурсах з вокального, музичного, хореографічного, театрального, образотворчого, літературно-поетичного мистецтва);

- психомоторна (школярі, що мають перемоги у спорті або спортивних танцях тощо);

- комунікативно-організаторська (учні, що проявили себе у громадському житті, мають успіхи у ораторському мистецтві, успішні результати у керівній та організаторській діяльності тощо).

Аби бути зарахованим до банку за інтелектуальною обдарованістю, учень мав стати призером III (обласного) та IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін, стати переможцем (отримати диплом I, II або III ступеня) очного етапу Всеукраїнських інтернет-олімпіад, які також координуються Міністерством освіти і науки України, стати призером Всеукраїнських турнірів школярів, стати призером конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук або стати призером інших інтелектуальних змагань рівня не нижче обласного.

Категорія обдарованих дітей у практично-перетворювальній діяльності поповнювалася учнями, які стали призерами змагань з авіа-, судо-, автотворення спорту, раціоналізаторства тощо не нижче обласного рівня.

До категорії художньо-естетичної обдарованості зараховувалися школярі, які посіли призові місця у різного роду фестивалях, творчих конкурсах з хореографічного, музичного, вокального, літературного мистецтва тощо).

Комунікативно-організаторська обдарованість виявлялася завдяки активній участі школярів у конкурсах, фестивалях лідерського руху, участі у обласній «Школі лідерів», учнівському самоврядуванні, суспільному житті.

За психомоторною обдарованістю виявлялися діти через призові місця у спортивних змаганнях, турнірах зі спортивного танцю, участь у збірних командах України, отримання звання кандидата у майстри спорту України.

Процедура внесення інформації про обдаровану дитину до банку «обдарованість» була наступною. Збір даних починався з класних

керівників закладів середньої освіти, який після обстеження, ідентифікації виду обдарованості дитини подавав інформацію у паперовому та електронному вигляді адміністрації. Інформація містила персональні дані дитини (дата народження, домашня адреса, відомості про родину), відомості про навчальний заклад середньої або позашкільної освіти, який опікується обдарованою дитиною, вид обдарованості, інтереси та захоплення дитини, усі досягнення дитини за останні три навчальні роки, починаючи з міського рівня, закінчуючи міжнародним рівнем, та відомості про наставника або наставників (персональні дані, місце роботи, посада, педагогічний стаж, педагогічне звання, публікації, участь у конференціях, семінарах тощо).

Після збору інформації у закладі освіти створювалася комісія, яка розглядала кандидатури та виносила рішення про внесення даних до банку «Обдарованість». Далі інформація передавалася до міських або районних методичних кабінетів або міських навчально-методичних центрів. Ведення банків здійснювали районні або міські відділи освіти. На обласному рівні банками «Обдарованість» опікувалися обласні інститути післядипломної педагогічної освіти та управління освіти і науки облдержадміністрацій.

Підтримка банку в актуальному стані відбувалася щорічно у травні, коли інформацію банків оновлювали за результатами олімпіад, конкурсів, змагань поточного навчального року. За потреби інформація могла доповнюватися за результатами участі дітей у заходах на початок навчального року та на початок календарного року.

У регіональних програмах розвитку обдарованості, розроблених після 2010 року, додатково до задачі оновлення банків даних обдарованих дітей з'явилися пункти стосовно формування «олімпійського резерву» міст та області та необхідності цілеспрямованої роботи педагогів з дітьми, внесеними до резерву.

Також програми, розроблені після 2010 року, передбачали розширення банків даних інформацією про оригінальні авторські програми роботи з обдарованими школярами.

В останніх програмах (2017 року) знову наголошується на формуванні «олімпійського резерву» та їх підтримці та пропонується створити базу електронних портфоліо педагогів, які працюють з обдарованими учнями та мають успішний досвід підготовки призерів олімпіад та конкурсів.

Навчальні заклади, які опікувалися обдарованими дітьми, використовували зібрані дані про обдарованих дітей з метою підвищення статусу, покращення іміджу навчального закладу та як мотиваційний фактор для учнів. Такі банки могли мати різні назви.

Наприклад, Маріупольський міський ліцей створив «Золотий фонд ліцею», куди були внесені діти, які мали високі досягнення в місті, Україні та на міжнародних змаганнях, при чому неодноразові перемоги ліцеїстів на олімпіадах міжнародного рівня свідчать про ефективну систему роботи педагогічного колективу. Так, наприклад, Калиниченко Євген отримав бронзову медаль на Міжнародній олімпіаді з хімії імені Д. Менделєєва, яка відбулася в Росія у 2003 р.; стабільність ліцеїстів у Міжнародних фізичних олімпіадах є показником успішності педагогічної підтримки обдарованості: срібні медалі вибороли Вишневий Андрій (Південна Корея, 2004 р.), Антонова Анастасія (отримала срібну медаль на Міжнародній олімпіаді з фізики (Мексика, 2009 р.), бронзовими призерами стали Буланчук Павел (Іран, 2007 р.), Хасай Олександр (Індонезія, 2017 р.).

Цікавим є досвід Краматорської української гімназії, де було розроблено систему почесних звань за видатні успіхи в академічній, творчій та спортивній діяльності. Звання «Primus / prima inter pares» («Перший / перша серед рівних») удостоюються учні, які показують відмінні результати навчання протягом не менше двох років, мали призові місця на міських, обласних інтелектуальних або інших змаганнях два і більше разів поспіль. Звання «In victus / in victa» («Непереможений – непереможена») отримують діти, які три і більше разів поспіль ставали призерами міських, обласних інтелектуальних або інших змагань. Найвищим званням є «Primus / prima inter victores» («Перший / перша серед переможців»), що можна отримати за призові місця на олімпіадах, конкурсах не нижче всеукраїнського рівня. Окрім вказаних, гімназисти можуть бути удостоєними звань «Ерудит року», «Кращий філолог», «Кращий історик», «Кращий спортсмен» тощо. Посвідчення про присвоєння звань вручаються в урочистій обстановці на загальногімназійних святах.

Одним із лідерів східноукраїнського регіону у забезпеченні педагогічної підтримки обдарованих дітей є Северодонецький багатопрофільний ліцей Северодонецької міської ради Луганської області, учні та вчителі якого є абсолютними переможцями обласних рейтингів за результатами III та IV етапів всеукраїнських предметних олімпіад. Інформацію для банку обдарованих дітей в ліцеї використовують для створення дошки пошани ліцею, куди занесені дані про спортивні перемоги ліцеїстів (Зубко Єлизавета та Золотов Євген – багаторазові переможці всеукраїнських та міжнародних змагань з плавання в ластах та підводного орієнтування, Микола Літовченко – майстер спорту з кікбоксінгу); про стипендіатів Президента України та Луганської обласної ради (Хохоло Тарас, Виноградова Дар'я, Овчарова Марина, Виноградова Марія); про

переможців творчих конкурсів, а саме: Міжнародного мовно-літературного конкурсу ім. Т. Шевченка, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яценка, конкурсу молодих літераторів «Молоді голоси-2010», Всеукраїнського конкурсу «Україна-Німеччина: міжкультурний діалог»; про призерів предметних олімпіад різних рівнів та конкурсів-захистів Малої академії наук України.

У ліцеї запроваджено конкурс-рейтинг «Ліцеїст року». Згідно з положенням про рейтингову систему оцінювання діяльності ліцеїстів оцінюється експертами, серед яких – учителі, керівництво, допоміжний персонал ліцею, за всіма видами діяльності, починаючи з академічної, закінчуючи ступенем морально-етичної вихованості ліцеїста. При обчисленні рейтингу додаються бали, нараховані за участь у різноманітних інтелектуальних, творчих та спортивних змаганнях, у ліцейському самоврядуванні, у виховних заходах ліцею, в інтелектуальному марафоні тощо. Бали також можуть відніматися за порушення статуту ліцею, неетичне ставлення до педагогів, співробітників ліцею, однокласників, дисциплінарні порушення. За рейтинговою оцінкою визначаються претенденти на звання «Ліцеїст року», на призначення іменних стипендій. Негативний (або мінімальний) рейтинг може стати підставою для відрахування ліцею.

За результатами внесення учнів у банк «Обдарованість» і Донецький, і Луганський інститути післядипломної педагогічної освіти регулярно видавали книжки з інформацією про обдарованих дітей, їх досягнення та наставників, як-от: «Творчий учитель – обдарований учень» (Луганська область) (Цимбал, Данильєв, & Жерліцин, 2015), «Мій шлях до успіху: Від творчого вчителя до творчого учня» (Донецька область) (Соловійов & Чернишов, 2014).

Такі приклади творчого використання бази даних банку обдарованих дітей на рівні навчальних закладів можуть бути використані всіма навчальними закладами, оскільки це має потужний мотивуючий вплив на учнів, які бачать приклади своїх товаришів, що підсилює їх впевненість у своїх силах та віру в свої можливості. Переживання успіху дитиною підсилює її мотивацію до подальшої роботи із самовдосконалення, змушує її пережити задоволення від творчої самореалізації, в результаті чого її потреба у самореалізації набуває властивості усталеності та саморуху, коли особистістю керує внутрішня мотивація.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, за результатами пошуку, ідентифікації обдарованих дітей, а також їх успіхів в інтелектуальних, творчих та спортивних змаганнях створюються банки даних обдарованих дітей. Зібрана інформація сприяє систематизації

та удосконаленню роботи з педагогічної підтримки обдарованих школярів, більш скоординованій та цілеспрямованій роботі з обдарованими дітьми в області із залученням освітніх установ усіх рівнів у цей процес. Подальших розвідок потребують питання підвищення ефективності процесу виявлення та підтримки обдарованих дітей у закладах освіти, віддалених від обласних центрів.

Література

1. Кабанець М. М. Регіональні програми підтримки обдарованих школярів у Донецькій області. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюн. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. Вип. 39. С. 24-29.
2. Кабанець М. М. Регіональні програми підтримки обдарованих школярів у Луганській області. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / за ред. Т. І. Сущенко. Запоріжжя : КПУ, 2014. Вип. 36(89). С. 473-481.
3. Соловійов, Ю. І., Чернишов, О. І. Мій шлях до успіху : Від творчого вчителя до творчого учня. Донецьк : Витоки, 2014.
4. Цимбал І. І., Данильєв А. О., Жерліцин С. О. Творчий учитель – обдарований учень. Сєвєродонецьк : СПД Резников В. С., 2015.

References

1. Kabanets, M. M. (2014a). Regionalni prohramy pidtrymky obdarovanykh shkoliariv u Donetskii oblasti. [Regional programs for supporting gifted schoolchildren in Donetsk oblast]. *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: zb. nauk. pr.*, # 39, 24-29. Kyiv-Vinnitsia: TOV firma "Planer" (ukr).
2. Kabanets, M. M. (2014b). Regionalni prohramy pidtrymky obdarovanykh shkoliariv u Luhanskii oblasti. [Regional programs for supporting gifted schoolchildren in Luhansk oblast]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh: zb. nauk. pr.*, #36(89), 473-481. Zaporizhzhia: KPU (ukr).
3. Soloviov, Yu. I., & Chernyshov, O. I. (Eds.). (2014). *Mii shliakh do uspikhu: Vid tvorchoho vchytelia do tvorchoho uchnia. [My Way to Success: From a Creative Teacher to a Creative Student]*. Donetsk: Vytoky (ukr).
4. Tymbal, I. I., Danyliev, A. O., & Zherlitsyn, S. O. (2015). *Tvorchiy uchitel – obdarovanyi uchen. [Creative teacher – gifted student]*. Sievierodonetsk: SPD Rieznykov V. S. (ukr).

БАНКИ ДАННЫХ «ОДАРЕННОСТЬ» В ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПОДДЕРЖКЕ ОДАРЕННЫХ ДЕТЕЙ

М. Н. Кабанец

Разработка первых региональных программ развития одаренности в Донецкой и Луганской областях актуализировала потребность упорядочения и систематизации данных об учебных заведениях, которые занимаются одаренными детьми, успешного опыта педагогической поддержки одаренных детей и молодежи, а также сбора данных об одаренных детях с целью усовершенствования работы с ними, их финансовой и материальной поддержки и поощрения, а также формирования «олимпийского» резерва городов, районов и областей.

Статья освещает организацию и процедуры сбора данных об одаренных детях на уровне учебного заведения, города, района и области. Согласно региональных программ развития одаренности и положений о банке данных, одаренные дети делятся на несколько категорий по видам одаренности: интеллектуальной, практически-преобразовательной, художественно-эстетической, психомоторной и коммуникативно-организаторской.

Рассмотрена динамика изменений наполненности областного банка «Одаренность», а также дополнения и новые категории одаренных детей, предложенные региональными программами 2010 и 2017 годов.

Освещен успешный опыт творческого использования банков данных одаренных детей учебными заведениями восточнукраинского региона: Мариупольского городского лицея, Краматорской украинской гимназии, Северодонецкого многопрофильного лицея. Собранные данные об одаренных детях в различных формах применяются с целью повышения статуса, улучшения имиджа учебного заведения и как мотивационный фактор для учащихся.

По результатам внесения учащихся в банк «Одаренность» Донецкий и Луганский институты последипломного педагогического образования публикуют издания с информацией об одаренных детях, их достижениях и наставниках.

Ключевые слова: одаренность, одаренные школьники, банк данных одаренных детей, педагогическая поддержка одаренных.

DATABASES "GIFTEDNESS" IN PEDAGOGICAL PROVISION FOR GIFTED CHILDREN

M. M. Kabanets

Development of the first regional giftedness development programs in Donetsk and Luhansk oblasts has caused the need to streamline and systematize data on educational institutions that deal with gifted children, successful experience of pedagogical provision for gifted children and youth, and collection of gifted children data to improve work with, their financial and material support and encouragement, as well as the formation of the "Olympic" reserve of cities, districts and oblasts.

The article highlights organization and procedures for collecting data on gifted children at the level of educational institution, city, district and oblast. According to regional giftedness development programs and regulations on the giftedness database, gifted children are divided into several categories by type of giftedness: intellectual, practical and transformative, artistic and aesthetic, psychomotor, and communicative and organizational.

The dynamics of changes in the filling of the Oblast Bank "Giftedness", as well as additions and new categories of gifted children proposed by the regional programs in 2010 and 2017 are considered.

Successful experience of creative use of gifted children's databases by educational institutions of the East Ukrainian region is described: Mariupol City Lyceum, Kramatorsk Ukrainian Gymnasium, Severodonetsk Multidisciplinary Lyceum. Gathered data on gifted children in various forms is used to enhance the status, improve the image of the institution and as a motivational factor for students.

According to the results of the students' entry into the "Giftedness" Bank, Donetsk and Luhansk institutes of postgraduate pedagogical education publish a book with information about gifted children, their achievements and teachers.

Key words: *Giftedness, gifted students, database of gifted children, pedagogical provision for the gifted.*

Кабанець Марина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (м. Покровськ, Україна). E-mail: maryna.kabanets@donntu.edu.ua

Kabanets Maryna Mykolaivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of Language Training Department, SHEI "Donetsk National Technical University" (Pokrovsk, Ukraine). E-mail: maryna.kabanets@donntu.edu.ua